

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในจังหวัดปทุมธานี

Participation in Operation Role by Committees of Agricultural Learning Center in
Pathum Thani Province

กิตติมา แซ่จิว (Kittima Saejew) ¹ พลสรารณ สราญรมย์ (Phonsaran Saranrom) ²

บำเพ็ญ เขียวหวาน (Bumpen Kaewan) ³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของคณะกรรมการ ศพก. ในจังหวัดปทุมธานี (2) การรับรู้หน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก. (3) การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก. (4) ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก. การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 103 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 96 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เฉพาะกรรมการที่เป็นเกษตรกร ไม่รวมถึงเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน จัดเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ ผลการวิจัย พบว่า (1) คณะกรรมการ ศพก. ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 55 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา อาชีพหลักประกอบกิจการเกษตร มีสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 2.45 คน รายได้ของครอบครัว เฉลี่ย 258,098.96 บาทต่อปี ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการ เฉลี่ย 2.69 ปี ตำแหน่งทางสังคมเป็นผู้นำทางการเกษตร เช่น หมอดินอาสา อาสาสมัครเกษตร (อกม.) เป็นผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ประสบการณ์ด้านการเกษตร เฉลี่ย 20.92 ปี ได้รับแหล่งความรู้หรือข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรมากกว่าครึ่งจากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ (2) คณะกรรมการ ศพก. มีการรับรู้หน้าที่ในระดับมากที่สุดในประเด็นการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยี (Field Day) เพื่อเริ่มฤดูกาลผลิตใหม่ และในระดับน้อยที่สุดในประเด็นการประชุมวิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. และกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบาย (3) คณะกรรมการ ศพก. มีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งประกอบด้วย 3 บทบาท โดยบทบาทผู้พัฒนาศักยภาพ ศพก. มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในประเด็นการประชุมคณะกรรมการกำหนดผู้รับผิดชอบ เป้าหมาย กิจกรรม และหลักสูตรการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยในประเด็นการประชุมวิเคราะห์ศักยภาพ และกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบาย ส่วนบทบาทผู้ให้บริการ คณะกรรมการ ศพก. มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในประเด็นการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีการ (Field Day) เพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ ส่วนในประเด็นอื่นๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และบทบาทผู้รายงานการดำเนินงานมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในทุกประเด็น (4) ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมากที่สุดในประเด็นการจัดทำแผนปฏิบัติงาน แผนการสนับสนุน และกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบาย โดยมีข้อเสนอแนะว่าควรชี้แจง และทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ บทบาทหน้าที่ การมีส่วนร่วม คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช kittima.saejew@gmail.com

² อาจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ponsaran.sar@stou.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช bumpen.keo@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

Abstract

The research sought to examine (1) personal, economic, and sociological information of Committees of Agricultural Learning Center (ALC) in Pathum Thani Province (2) responsibility awareness of Committees of Agricultural Learning Center on operation (3) participation roles of Committees of Agricultural Learning Center on operation and (4) problems and suggestions about participation roles of Committees of Agricultural Learning Center on operation. This research was the survey research, the 96 farmers who was the Committees of Agricultural Learning Center in Pathum Thani Province were selected as the sample from 103 committees by purposive sampling served as the respondents of the study. The questionnaire was conducted among respondents for data gathering. Data was analyzed using descriptive statistical tools such as percentages, frequency, means, and range. The results of research showed that (1) most of the Committees of ALC were male, at 55 years old by average, status of married, gained elementary school. All of them is farmer, 2.45 household members by average, and household income 258,098.96 Baht/year. Duration of being Committees of ALC 2.69 years by average. This social status were the leader farmer such as soil improvement volunteer, agricultural village volunteer, and village headman and village committee. The agricultural experience 20.92 years by average, the agricultural extension officer in the was is the main source of their agricultural knowledge. (2) Awareness level of Committees of ALC on Field Day organizing was highest meanwhile analyze of ALC's potential and determine the development guidelines of ALC to be consistent the policy were lowest. (3) the overall of participation level of Committees of ALC was middle which consists of 3 roles. The role of the ALC's potential developer was high on the committee conference to set the responsible person, goal, activity, and learning curriculum while analyze of ALC's potential and determine the development guidelines of ALC to be consistent the policy were low. The role of the ALC's servicer was high on Field Day organizing and the others were in the middle level. The role of operational reporter was middle on every issue. (4) the problems of participation on operation were action planning, support planning, and determine the development guidelines of ALC to be consistent the policy, which should to enhance their understand on the roles and responsibilities of Committees of Agricultural Learning Center.

Keywords: roles, participation, Committees of Agricultural Learning Center

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

บทนำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในระดับชุมชน อำเภอละ 1 ศูนย์ทั่วประเทศ รวม 882 ศูนย์ขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรที่เกิดจากปัญหาของชุมชน และสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นสร้างการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต รวมทั้งเป็นแกนเชื่อมโยงนโยบายต่าง ๆ เข้ากับเกษตรกรโดยตรง เพื่อสร้างการรับรู้และสะท้อนปัญหาจากพื้นที่ พร้อมให้เกษตรกรเรียนรู้การวิเคราะห์ปัญหาในพื้นที่ ตลอดจนยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2559)

จังหวัดปทุมธานี ได้มีการดำเนินการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้นจำนวน 7 ศูนย์ แต่สภาพการดำเนินงาน ศพก. ในจังหวัดปทุมธานีแต่ละแห่งมีความพร้อมแตกต่างกัน เพื่อให้มีการบริหารจัดการ และขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. เป็นรูปธรรม จึงมีการแต่งตั้งในรูปคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ ซึ่งประกอบด้วย เกษตรกรต้นแบบ เกษตรกรผู้นำหรืออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) หรืออาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ในตำบล เกษตรกรเครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน ซึ่งคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอนี้มีการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี, 2559)

อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการและการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของคณะกรรมการ ศพก. ยังพบปัญหาในการปฏิบัติงาน ด้านการรับรู้และความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง นอกจากนี้บางรายมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการได้อย่างเต็มที่ จึงส่งผลให้การดำเนินงานกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรขาดความต่อเนื่อง และไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ เพื่อให้ทราบว่าการรับรู้ในบทบาทหน้าที่ และการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก. ตลอดจนให้ทราบถึงปัญหา และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ศพก. เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และสามารถรองรับบริการด้านการเกษตรให้ครอบคลุมกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่ รวมถึงสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรที่เหมาะสมสำหรับชุมชนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

วัตถุประสงค์

เป็นการศึกษาคณะกรรมการ ศพก. ในจังหวัดปทุมธานี ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ทางเศรษฐกิจ และสังคมของคณะกรรมการ ศพก.
2. เพื่อศึกษาการรับรู้หน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก.
3. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก.
4. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก.

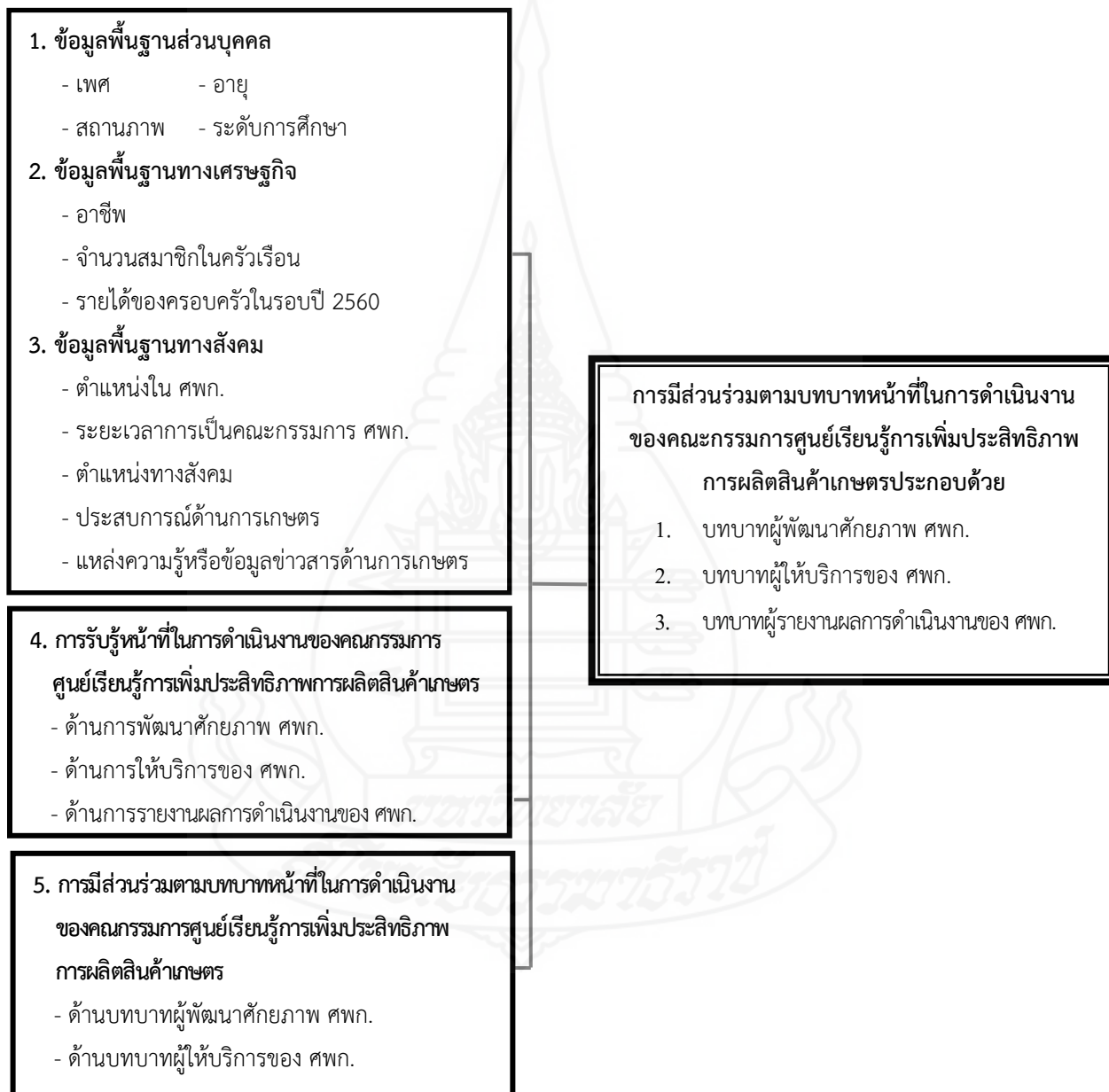

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในจังหวัดปทุมธานี แสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ประชากรที่ศึกษา คือ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 7 ศูนย์ รวม 103 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 96 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เฉพาะกรรมการที่เป็นเกษตรกร ไม่รวมถึงเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิดและปลายปิด ซึ่งประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่ (1) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ทางเศรษฐกิจ และสังคมของคณะกรรมการ ศพก. (2) การรับรู้หน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก. (3) การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก. (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก. หาค่าความเชื่อถือได้โดยใช้วิธีการวัดความสอดคล้องภายในตามวิธีการหาค่า Cronbach's alpha โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยในตอนแรก 3 การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก. มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.958 และ ในตอนที่ 4 ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก. มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.921 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดระดับโดยใช้เกณฑ์จากค่าเฉลี่ย ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 = ระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 = ระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 = ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 = ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 = ระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ทางเศรษฐกิจ และสังคมของคณะกรรมการ ศพก.

คณะกรรมการ ศพก. ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 55.0 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว และจบการศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพหลักประกอบการเกษตร มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2.45 คน และมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 258,098.96 บาทต่อปี มีระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการเฉลี่ย 2.69 ปี มากกว่าครึ่งมีตำแหน่งทางสังคมซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้นำทางการเกษตร เช่น หมอдинอาสา อาสาสมัครเกษตร (อกม.) และมีประสบการณ์ด้านการเกษตรเฉลี่ย 20.92 ปี แหล่งความรู้หรือข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่ได้รับมากกว่าครึ่งมาจากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่

2. การรับรู้หน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ในภาพรวม พบว่า คณะกรรมการ ศพก. มีการรับรู้หน้าที่ในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนต่ำสุด 6 คะแนน สูงสุด 20 คะแนน และเฉลี่ย 17.69 คะแนน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่ามีการรับรู้หน้าที่ในการดำเนินงาน ศพก. ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาศักยภาพ มีการรับรู้หน้าที่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นพัฒนาพื้นที่บริเวณ ศพก. ให้มีสภาพดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และมีความเหมาะสมในการพบปะพูดคุยเรียนรู้ และให้บริการ (ร้อยละ 97.9) และมีการรับรู้หน้าที่ในระดับน้อยที่สุด ในประเด็นประชุมวิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. และกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบาย (ร้อยละ 72.9)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

2.2 ด้านบทบาทผู้ให้บริการ มีการรับรู้หน้าที่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยี (Field Day) เพื่อเริ่มฤดูกาลผลิตใหม่ (ร้อยละ 100.0) และมีการรับรู้หน้าที่ในระดับน้อยที่สุดในประเด็นร่วมมือ และดำเนินงานกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ในด้านการวิจัย ฝึกงาน และประเด็นช่วยประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล/ผลงานความสำเร็จของ ศพก. (ร้อยละ 77.1 เท่ากัน)

2.3 ด้านการรายงานผลการดำเนินงาน มีการรับรู้หน้าที่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นติดตามประเมินผลผู้มาใช้บริการ หลังจากได้รับการถ่ายทอดความรู้ (ร้อยละ 80.2) และมีการรับรู้หน้าที่ในระดับน้อยที่สุดในประเด็นสรุปผลการดำเนินงานและผลการพัฒนา ศพก. (ร้อยละ 77.1)

3. การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

คณะกรรมการ ศพก. มีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.17) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่ามีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน ศพก. ดังนี้

3.1 บทบาทผู้พัฒนาศักยภาพ พบว่า มีส่วนร่วมในประเด็นการประชุมคณะกรรมการกำหนดผู้รับผิดชอบ เป้าหมาย กิจกรรม และหลักสูตรการเรียนรู้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.53) และมีส่วนร่วมในประเด็นการประชุมวิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. และกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.60)

3.2 บทบาทผู้ให้บริการของ ศพก. พบว่า มีส่วนร่วมในระดับมากในประเด็นการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยี (Field Day) เพื่อเริ่มฤดูกาลผลิตใหม่ (ค่าเฉลี่ย 3.69) และมีส่วนร่วมในระดับน้อยในประเด็นร่วมมือและดำเนินงานกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในด้านการวิจัย ฝึกงาน (ค่าเฉลี่ย 2.90)

3.3 บทบาทผู้รายงานผลการดำเนินงานของ ศพก. พบว่า มีส่วนร่วมในระดับมากในประเด็นการสรุปผลการดำเนินงานและผลการพัฒนา ศพก. (ค่าเฉลี่ย 3.00) และมีส่วนร่วมในระดับน้อยในประเด็นการติดตามประเมินผลผู้มาใช้บริการ หลังจากได้รับการถ่ายทอดความรู้ (ค่าเฉลี่ย 2.93)

4. ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก.

ภาพรวมปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.77) โดยคณะกรรมการ ศพก. ให้ความสำคัญตามบทบาทเรียงตามลำดับ ได้แก่ บทบาทผู้พัฒนาศักยภาพ ศพก. (ค่าเฉลี่ย 2.97) รองลงมาบทบาทผู้รายงานผลการดำเนินงานของ ศพก. (ค่าเฉลี่ย 2.94) และบทบาทผู้ให้บริการของ ศพก. (ค่าเฉลี่ย 2.42) และเมื่อพิจารณาปัญหารายประเด็น พบว่าคณะกรรมการ ศพก. มีปัญหาในระดับมากใน 3 ประเด็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในประเด็นการดำเนินงานในการจัดทำแผนปฏิบัติงาน แผนการสนับสนุน และการกำหนดแนวทางพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบาย (ค่าเฉลี่ย 3.53) ร่วมมือและดำเนินงานกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ในด้านการวิจัย ฝึกงาน (ค่าเฉลี่ย 3.46) และการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในประเด็นการติดตามประเมินผลผู้มาใช้บริการหลังจากได้รับการถ่ายทอดความรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.41) ตามลำดับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก.

คณะกรรมการ ศพก. มีข้อเสนอแนะว่า (1) ควรมีการชี้แจง และทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน (2) ควรพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรต้นแบบอย่างต่อเนื่อง (3) ควรมีการพัฒนากิจกรรมในหลักสูตรการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฐานเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและต่อเนื่องอยู่เสมอ

5. สรุปการมีส่วนร่วม และปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ภาพที่ 2 สรุปการมีส่วนร่วมและปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ศพก.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานทางสังคมของคณะกรรมการ ศพก.

จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการเฉลี่ย 2.69 ปี มากกว่าครึ่งมีตำแหน่งทางสังคมซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้นำทางการเกษตร เช่น หมอдинอาสา อาสาสมัครเกษตร (อกม.) และมีประสบการณ์ด้านการเกษตรเฉลี่ย 20.92 ปี แหล่งความรู้หรือข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่ได้รับมากกว่าครึ่งมาจากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ สอดคล้องกับปรีชา สายแสง (2556, น.101 – 102) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี พบว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เกือบสองในสามมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี และสอดคล้องกับสมใจ ทองวิเศษ (2556, น.92 - 93) ศึกษาการมีส่วนร่วมการดำเนินงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดยะลา พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นผู้นำในชุมชนตำแหน่งคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรและเป็นอาสาสมัครเกษตรสาขาอื่น ๆ มากที่สุด คือ เป็นเกษตรหมู่บ้าน แหล่งความรู้หรือข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจะได้รับในระดับมากจาก 3 แหล่ง ได้แก่ จากคู่มือการปฏิบัติงานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา

2. การรับรู้หน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการ ศพก. มีระดับการรับรู้หน้าที่ในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านพัฒนาศักยภาพ ศพก. พบว่าคณะกรรมการ ศพก. ร้อยละ 72.9 มีการรับรู้หน้าที่ในการดำเนินงานในประเด็นการประชุมวิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. และกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบาย สอดคล้องกับสุพา ปิยะเขตร (2559, น.64) ศึกษาการรับรู้บทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกสหกรณ์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 63.43 และมีระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.57 และยังสอดคล้องกับอนุวัตร จำปาทอง (2556, น.99 - 100) ศึกษาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ในระดับมาก โดยเกือบทุกประเด็นที่คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าร้อยละ 90.0 อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการ ศพก. ส่วนใหญ่อาจมีความรู้หรือรับรู้บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ศพก.ในการดำเนินงาน ศพก. ในภาพรวมจากการชี้แจงของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่เกี่ยวข้อง แต่เมื่อลงลึกในประเด็นการประชุมวิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. และกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายแล้ว ต้องอาศัยความรู้การวางแผนและจัดทำแผนและข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่-คน-สินค้าในภาพรวมของอำเภอ ซึ่งคณะกรรมการ ศพก. มีความรู้พื้นฐานในเรื่องดังกล่าวน้อย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรให้ความรู้การวางแผนและจัดทำแผนและสนับสนุนข้อมูลพื้นที่-คน-สินค้าให้กับคณะกรรมการ ศพก.

2.2 ด้านการให้บริการ และด้านการรายงานผลการดำเนินงาน พบว่าคณะกรรมการ ศพก. ร้อยละ 77.1 เท่ากัน มีการรับรู้หน้าที่ในการดำเนินงานในประเด็นการร่วมมือ และดำเนินงานกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ในด้านการวิจัย ฝึกงาน และหน้าที่ในการช่วยประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล/ผลงานความสำเร็จของ ศพก. และ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ประเด็นการสรุปผลการดำเนินงานและผลการพัฒนา ศพก. ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2559, น.17) ระบุว่า คณะกรรมการ ศพก. มีบทบาทเป็นผู้ขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศพก. โดยการจัดทำแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงานของ ศพก. และการให้บริการต่าง ๆ เช่น การถ่ายทอดความรู้ การบริการข้อมูลข่าวสาร การบริการด้านการเกษตรต่าง ๆ การแก้ปัญหาด้านการเกษตร และรับเรื่องราวร้องทุกข์ เป็นต้น อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการ ศพก. ส่วนหนึ่งยังไม่รับรู้ว่ามีหน้าที่ในการดำเนินงาน ศพก. ในประเด็นการร่วมมือ และดำเนินงานกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ในด้านการวิจัย ฝึกงาน และหน้าที่ในการช่วยประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล/ผลงานความสำเร็จของ ศพก. และประเด็นการสรุปผลการดำเนินงานและผลการพัฒนา ศพก. โดยยังรับรู้และเข้าใจว่าหน้าที่ดังกล่าวเป็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นความเข้าใจไม่ถูกต้อง ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจึงควรชี้แจงทำความเข้าใจเรื่องหน้าที่ในการดำเนินงานให้กับ คณะกรรมการ ศพก. ต่อไป

3. การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการ ศพก. มีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

3.1 บทบาทผู้พัฒนาศักยภาพ ศพก. คณะกรรมการ ศพก. มีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในด้านบทบาทผู้พัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.60) ในประเด็นประชุมวิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. และกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบาย สอดคล้องกับภูมิรัฐ ชัดเจน (2556, น.82) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิกในการดำเนินงานศูนย์ข้าวชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า กรรมการส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเป็นประจำในการดำเนินงานของศูนย์ข้าวชุมชน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การหาแนวทางในการดำเนินงานการพิจารณาแบ่งปันผลประโยชน์ การตั้งกฎกติกาในการดำเนินงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ และการวางแผนและจัดทำแผนการดำเนินงาน และยังสอดคล้องกับสมใจทองวิเศษ (2556, น.94 - 95) ศึกษาการมีส่วนร่วมการดำเนินงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดยะลา พบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ระดับปานกลาง ในด้านการร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน อภิปรายได้ว่าคณะกรรมการ ศพก. มีความรู้พื้นฐานเรื่องการวางแผนและจัดทำแผนและข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่-คน-สินค้าในภาพรวมของอำเภอน้อย และอาจเข้าใจว่าบทบาทดังกล่าวเป็นของเกษตรกรต้นแบบและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

3.2 บทบาทผู้ให้บริการของ ศพก. คณะกรรมการ ศพก. มีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในด้านบทบาทผู้พัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.90) ในประเด็นร่วมมือและดำเนินงานกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ในด้านการวิจัย ฝึกงาน โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2559, น.17) จัดทำคู่มือโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) กำหนดบทบาทของคณะกรรมการ ศพก. ในด้านขับเคลื่อนการให้บริการไว้ว่า มีหน้าที่ ดังนี้ (1) อบรมเกษตรกรผู้นำ (2) บริการถ่ายทอดความรู้การเกษตร (3) บริการข้อมูลข่าวสารและวิชาการ (4) บริการด้านการเกษตรต่าง ๆ (5) บริการแก้ปัญหาและรับเรื่องราวร้องเรียน และ (6) ประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการ ศพก. ส่วนหนึ่ง เข้าใจว่าบทบาทดังกล่าวเป็นของเกษตรกรต้นแบบและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จึงควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจให้คณะกรรมการ ศพก. รับรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน ศพก. ให้มากยิ่งขึ้น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

3.3 บทบาทผู้รายงานผลการดำเนินงาน ศวก. คณะกรรมการ ศวก. มีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในด้านบทบาทผู้รายงานผลการดำเนินงานในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.93) ในประเด็นติดตามประเมินผลผู้มาใช้บริการหลังจากได้รับการถ่ายทอดความรู้ อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการ ศวก. ส่วนหนึ่ง เข้าใจว่าบทบาทดังกล่าวเป็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จึงควรชี้แจงทำความเข้าใจและอธิบายขั้นตอนการติดตามประเมินผลผู้มาใช้บริการหลังจากได้รับการถ่ายทอดความรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนเข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการ ศวก. มีปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน ศวก. มากที่สุดในด้าน บทบาทผู้พัฒนาศักยภาพ ศวก. ประเด็นการจัดทำแผนปฏิบัติงาน แผนการสนับสนุน และการกำหนดแนวทางพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบาย สอดคล้องกับสมใจ ทองวิเศษ (2556, น.96 - 97) ศึกษาการมีส่วนร่วมการดำเนินงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดยะลา พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านส่วนใหญ่มีปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ระดับมากใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน ร้อยละ 55.9 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ร้อยละ 31.8 และ 3) ด้านการประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน ร้อยละ 26.2 และยังสอดคล้องกับอนุวัตร จำปาทอง (2556, น.103 - 100) ศึกษาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ภาพรวมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ มีปัญหากับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ โดยมีระดับความรุนแรงของปัญหาในระดับปานกลาง 2 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติงานศูนย์ฯ และด้านการประชาสัมพันธ์ อภิปรายได้ว่า การจัดทำแผนปฏิบัติงาน แผนการสนับสนุน และการกำหนดแนวทางพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบาย ต้องอาศัยความรู้การวางแผนและจัดทำแผนและข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่-คน-สินค้า ในภาพรวมของอำเภอ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรให้ความรู้การวางแผนและจัดทำแผนและสนับสนุนข้อมูลพื้นที่-คน-สินค้า ให้กับคณะกรรมการ ศวก.

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ศวก. (1) ควรศึกษาทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองในการดำเนินงาน ศวก. ในการประชุมเพื่อกำหนดแผนและเป้าหมายร่วมกับเกษตรกรต้นแบบ ชุมชน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานภาคีอื่นๆ เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของ ศวก. และกำหนดแนวทางการพัฒนาหรือแผนเสนอความต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (2) ควรสร้างทีมงานให้มีความเข้มแข็งและประสานการดำเนินงานในรูปเครือข่าย เชื่อมโยงการผลิต การแปรรูป การตลาด (3) มีการประชาสัมพันธ์งานและบทบาทของ ศวก. ติดตามประเมินผลผู้มาใช้บริการใน ศวก.อย่างต่อเนื่อง

1.2 ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (1) เจ้าหน้าที่ควรสร้างการรับรู้และความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานศวก.ให้กับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และภาคีเครือข่าย เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาในการขับเคลื่อนงาน ศวก.ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน (2) ควรมีการถ่ายทอดความรู้การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่-คน-สินค้า การวางแผนและจัดทำแผน ตลอดจนสนับสนุนข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรให้กับคณะกรรมการ ศวก. ให้มี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

ความรู้ ความเข้าใจและมีข้อมูลสามารถวิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. และกำหนดแนวทางการพัฒนาศพก. ให้สอดคล้องกับนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานส่งเสริมการเกษตร (1) ควรเข้าร่วมประชุมกำหนดแผนปฏิบัติงานและเป้าหมายร่วมกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์อื่น ลงพื้นที่เยี่ยมเยียนเกษตรกรต้นแบบ คณะกรรมการ ศพก. และเกษตรกร ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ศพก. ในพื้นที่แล้วนำมาใช้ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยี ให้กับเกษตรกรต้นแบบคณะกรรมการ ศพก. และเกษตรกรตามความต้องการ (2) ให้การสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณและด้านปัจจัยการผลิตให้เหมาะสมเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร (3) หน่วยงานส่งเสริมการเกษตรควรมีการบูรณาการทุกหน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกันวางแผนและขยายพื้นที่ในการส่งเสริมให้ครอบคลุมอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

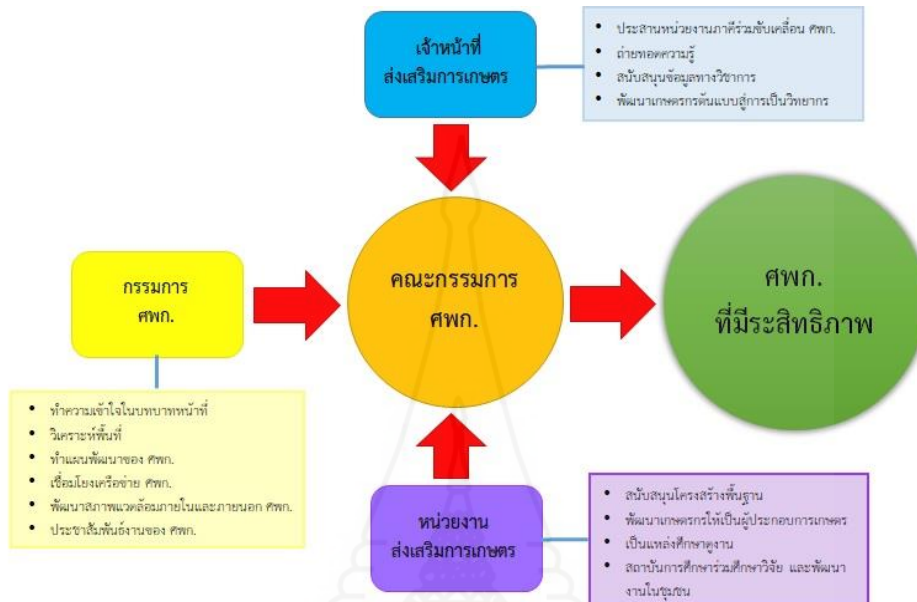
2.2 ควรมีการศึกษาวจัยประเมินผลการดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

2.3 ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่ได้เข้ารับการอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ในหลาย ๆ พื้นที่ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯ ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8
The 8th STOU National Research Conference

3. สรุปข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ภาพที่ 3 สรุปข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 8

The 8th STOU National Research Conference

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2559). คู่มือการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- _____. (2560). ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) พ.ศ.2560. (อัดสำเนา)
- ปรีชา สายแสง (2556). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพมหานคร.
- ภูมิรพี ชัดเกล้า (2556). การมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิกในการดำเนินงานศูนย์ข้าวชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพมหานคร.
- สมใจ ทองวิเศษ (2556). การมีส่วนร่วมการดำเนินงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดยะลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพมหานคร.
- สุพา ปิยะเขตร (2559). การรับรู้บทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกสหกรณ์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี. (2559). คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปทุมธานี. ปทุมธานี: สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี.
- _____. (2560). ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรจังหวัดปทุมธานี. สืบค้นจาก <http://www.pathumthani.doae.go.th/alc-pathum>.
- อัญชลี ปัญญาควรว (2559). แนวทางการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อนุวัตร จำปาทอง (2556). การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพมหานคร.